ΜΙΚΡΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΠΕΤΡΟΥ ΡΕΖΕΛΛΟΦ

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΝΟΣ ΣΚΥΛΟΥ

ΡΕΙΣ - τέσσερες φορὲς τὴν ἑβδομάδα, στὴν εἴσοδο τοῦ μικροῦ νεκροταφείου τῆς κωμοπόλεως, συναντιόντουσαν σχεδὸν τακτικὰ ἡ κυρία Περαντὸ καὶ ὁ κύριος Ναβέϊν. Ἡ κυρία Περαντὸ πήγαινε ἐκεῖ γιὰ νὰ κλάψη στὸν τάφο τοῦ πολυαγαπημένου της συζύγου, ποὺ τῆς τὸν εἶχε ἁρπάξει σκληρὰ καὶ πρόωρα ὁ θάνατος. Ὁ κύριος Ναβέϊν, πάλι, πήγαινε στὸν τάφο τῆς γυναίκας του, μὰ ὄχι γιὰ νὰ κλάψη. Αὐτὸς πήγαινε ἁπλῶς ἀπὸ κοινωνικὸ καθῆκον, νοιώθοντας μάλιστα κάποια ἐνδόμυχη εὐχαρίστησι γιὰ τὸ θάνατο τῆς γυναίκας του, ἡ ὁποία τὸν εἶχε βασανίσει πολὺ μὲ τὶς κακίες της καὶ τὶς ἰδιοτροπίες της ἀπ' τὸν καιρὸ τοῦ γάμου τους.

Τὸν κύριο Ναβέϊν τὸν συνώδευε πάντοτε στὸ νεκροταφεῖο ὁ Σάμ, τὸ ἀγαπημένο του μπούλ - ντώκ, ἕνα ἄγριο ζῶο, μεγάλο καὶ δυνατό, ποὺ μὲ τὸ παραμικρὸ ἔδειχνε τὰ τρομερά του δόντια, ἐνῶ, ἀντιθέτως, τὴν κυρία Περαντὸ τὴν ἀκολουθοῦσε πάντα ἡ Φορμόζα της, μιὰ μικρὴ καὶ χαριτωμένη σκύλα, ἥμερη καὶ πολὺ συμπαθητική.

Ὅταν τύχαινε νὰ συναντηθοῦν στὴν ἔξοδο τοῦ νεκροταφείου, ὁ κύριος Ναβέϊν καὶ ἡ κυρία Περαντὸ χαιρετιόντουσαν, φροντίζοντας πάντοτε νὰ κρατοῦν σὲ ἀπόστασι τὰ σκυλιά τους, γιατὶ ὁ φοβερὸς Σὰμ δὲν ἐνέπνεε οὔτε τὴν πιὸ μικρὴ ἐμπιστοσύνη.

Ἕνα καλοκαιρινὸ ἀπομεσήμερο, ὁ κύριος Ναβέϊν μὲ τὸ Σὰμ καὶ ἡ κυρία Περαντὸ μὲ τὴ Φορμόζα, εἶχαν πάει καὶ πάλι στὸ νεκροταφεῖο.

Ἡ χήρα εἶχε γονατίσει μὲ ὅλη τὴν προσήλωσί της ἐμπρὸς στὸν τάφο τοῦ συζύγου της, ἀναπολῶντας τὶς ὡραῖες ἡμέρες ποὺ εἶχε περάσει μαζύ του, ὅταν ἔξαφνα... κάποιος θόρυβος ἀκούστηκε λίγο πιὸ πέρα, ἔπειτα δυνατὰ γαυγίσματα κι' ἔπειτα μιὰ λεπτὴ καὶ διαπεραστικὴ κραυγή.

Ἡ κυρία Περαντὸ πετάχτηκε ἀμέσως ἐπάνω καὶ μιὰ τρομερὴ σκέψη πέρασε ἀπ' τὸ μυαλό της.

— Φορμόζα! φώναξε. Θεέ μου! Σίγουρα σὲ κατακοιμάτισε αὐτὸ τὸ καταραμένο ἀγριόσκυλο! Θεέ μου! Ἄχ, τὸ ἄθλιο ζῶο, ἄχ!...

Καὶ ἄρχισε νὰ ζητάη βοήθεια, φέροντας τὰ χέρια της μπρὸς στὰ μάτια της, γιὰ νὰ μὴ δῆ τὸ σπαραξικάρδιο θέαμα ποὺ εἶχε διαδραματισθῆ μπροστά της. Ἡ Φορμόζα κοιτότανε στὸ χῶμα, πλημμυρισμένη στὰ αἵματα. Καί, δυὸ βήματα πιὸ πέρα, ὁ Σὰμ ἔδειχνε τὰ τρομερά του δόντια, ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ καταματωμένα χείλη του...

Ὁ κύριος Ναβέϊν δὲν εἶχε προφτάσει νὰ σώση τὴν ἄμοιρη Φορμόζα. Πρόφτασε ὅμως νὰ δεχτῆ στὰ χέρια του τὴν κυρία Περαντὸ ποὺ λιποθυμοῦσε καὶ νὰ διαπιστώση ἔτσι ὅτι ἡ χήρα κυρία, παρ' ὅλα τὰ σαράντα χρονάκια της, εἶχε ἀκόμα ἀρκετὰ λιγερὸ σωματάκι...

Γιὰ νὰ τὴν συνεφέρη, τῆς ἔκανε ἀέρα μὲ τὸ μαντῆλι του. Στὸ τέλος, ἡ κυρία Περαντὸ ἄνοιξε τὰ μάτια της. Τότε ὁ κύριος Ναβέϊν εἶδε πὼς τὰ μάτια της ἦσαν πολὺ ὄμορφα. Ἄρχισε ἀμέσως νὰ τῆς ζητῆ συγγνώμην γιὰ τὴν ἀγριότητα τοῦ σκύλου του καὶ νὰ κλαίη μαζύ της τὴ δυστυχισμένη Φορμόζα. Τῆς ὡρκίστηκε μάλιστα πὼς θὰ τιμωροῦσε πολὺ αὐστηρὰ τὸ φονηᾶ, καὶ στὸ τέλος τὴν συνώδεψε στὸ σπίτι της...

* * *

Τὴν ἄλλη μέρα ὁ κύριος Ναβέϊν πῆγε καὶ πάλι στὸ σπίτι τῆς κυρίας Περαντό. Ἡ χήρα δὲν εἶχε συνέλθει ἀκόμα καλὰ - καλὰ ἀπὸ τὴν ταραχή της κι' ἀπὸ τὴ θλίψι ποὺ εἶχε δοκιμάσει. Ὁ θάνατος τῆς ἄμοιρης Φορμόζας τῆς εἶχε στοιχίσει πάρα πολύ. Ὡστόσο δέχτηκε τὸν ἐπισκέπτη της μὲ μεγάλη ἐγκαρδιότητα. Ὁ κύριος Ναβέϊν εἶχε φέρει μαζύ του λουλούδια, μπομπόνια, τίποτε ὅμως ἀπ' αὐτὰ δὲν μπόρεσε νὰ διαλύση τὴ μελαγχολία τῆς κυρίας Περαντό, ποὺ φαινότανε ὡστόσο νὰ δίνη περισσότερη ὠμορφιὰ στὸ πρόσωπό της. Καί στὸ τέλος, ὅταν ὅλα αὐτὰ τὰ μικρὰ δῶρα δὲν καρποφόρησαν, ὁ κύριος Ναβέϊν προσέφερε στὴ χήρα τὴν ἴδια τὴν καρδιά του. Αὐτὸ ὅμως τὸ δῶρο φαίνεται πὼς τὴν εὐχαρίστησε πολὺ καὶ τῆς κίνησε ζωηρὰ τὸ ἐνδιαφέρον. Στὸ πρόσωπο τοῦ κ. Ναβέϊν, παρ' ὅλα τὰ ἑξῆντα του χρόνια, φαινόταν ἀκόμη ὁ ἀριστοκράτης, ὁ κύριος τοῦ κόσμου. Ἔτσι, ἡ κυρία τοῦ προσέφερε τὸ χέρι της, τὸ ὁποῖο ἐκεῖνος φίλησε ἰπποτικώτατα...

Ὁ κ. Ναβέϊν, ὁ ὁποῖος ὥς τότε εἶχε ἀποφύγει νὰ κάνη λόγο γιὰ τὸ Σάμ, τὸ φονηᾶ, ὅταν πλησίασε ἡ μέρα ποὺ εἶχαν ὁρίσει γιὰ τὸ γάμο τους, εἶπε στὴ μνηστή του:

— Ἀγαπητή μου φίλη, ἂν θέλης, θὰ διώξω καὶ τὸν Σάμ, προτοῦ παντρευτοῦμε.

— Ὄχι, ὄχι, ἀγαπητέ μου, τοῦ ἀπάντησε ἡ χήρα χαμογελῶντας. Δὲν θέλω νὰ κάνετε μιὰ τέτοια θυσία. Κρατῆστε τὸ σκύλο σας... Τοῦ χρεωστῶ χάρι, ἄλλωστε... Χωρὶς αὐτὸν δὲν θά...

Ἀκούγοντας τὴν ἀπάντησί της αὐτή, ὁ κύριος Ναβέϊν ἔμεινε καταγοητευμένος μὲ τὴ γυναίκα αὐτή, ποὺ θὰ γινόταν σὲ λίγο σύζυγός του.

* * *

Ὁ γάμος ἔγινε ἔπειτ' ἀπὸ λίγον καιρό. Μὰ ὁ Σὰμ βγῆκε ὁ πιὸ ἄτυχος ἀπ' ὅλη αὐτὴ τὴν ἱστορία. Ὁ κύριός του δὲν ἐνδιαφερότανε πειὰ μαζύ του. Διέταξε καὶ τὸν ἔκλεισαν σ' ἕνα ὑπόστεγο, στὸν κῆπο, ὅπου πάγωνε τὸν χειμῶνα κι' ἔλυωνε τὸ καλοκαίρι ἀπὸ τὴν ζέστη. Ἔμενε κλεισμένος ἐκεῖ μέσα, βρώμικος, κοκκαλιάρικος, πεινασμένος, σὰν τὸ φονηᾶ, μέσα στὸ κελλὶ τῆς φυλακῆς του. Κι' ἕνα πρωὶ τοῦ Ἰανουαρίου, ὁ φτωχὸς Σὰμ ψόφησε ἀπὸ τὸ κρύο...

Ἔπειτα ἀπὸ μερικὲς μέρες, ὅταν ὁ κύριος Ναβέϊν μπῆκε στὸ μπουντουὰρ τῆς γυναίκας του, μιὰ ἔκπληξις τὸν περίμενε: Τὸ δέρμα τοῦ Σάμ, μαζὺ μὲ τὸ μπαλσαμωμένο κεφάλι του, ἦταν ἐκεῖ, ὡς τάπητας, κάτω στὸ δάπεδο, ἐπάνω στὸν ὁποῖον περήφανη, σὰν Ρωμαία αὐτοκράτειρα, ἀκουμποῦσε τὰ πόδια της ἡ σύζυγός του...

— Βλέπεις, ἀγαπητὲ φίλε, εἶπε ἐκείνη μόλις τὸν εἶδε, μ' ἕνα μοχθηρὸ χαμόγελο, τί τὸν ἔκανα τὸν Σάμ; Θὰ μοῦ ζεσταίνη ἔτσι τὰ πόδια τὸν χειμῶνα. Δὲν τὸ βρίσκεις κι' ἐσὺ σωστὸ νὰ μοῦ πληρώση ἔτσι τὸ κακὸ ποὺ μοῦ εἶχε κάνει;

Ὁ κ. Ναβέϊν δὲν ἀποκρίθηκε, μὰ κύτταξε μὲ μεγάλη ἀνησυχία τὴ γυναίκα του. Συλλογίστηκε τὴν πρώτη του γυναίκα, ποὺ ἦταν κακή, μοχθηρή, ἐκδικητικὴ καὶ πεισματάρα, κ' ἔπειτα συλλογίστηκε τὶς γυναῖκες γενικά, ποὺ δὲν εἶνε πράγματι ἔτσι ὅπως φαίνονται στὴν ἀρχὴ καὶ τότε γιὰ πρώτη φορὰ φοβήθηκε μήπως ἡ εὐτυχία ποὺ δοκίμασε μὲ τὸ δεύτερο γάμο του δὲν θὰ διαρκοῦσε καὶ πολύ...

ΠΕΤΡΟΣ ΡΕΖΕΛΛΟΦ

Τὴν ἄλλη μέρα ὁ κ. Ναβέϊν τὴν ἐπισκέφθηκε στὸ σπίτι της...

— Μ' ἕνα μόνιππο.

— Κι' ἂν δὲν βροῦμε;

— Μὲ τὰ πόδια.

Αὐτοκίνητα τότε, πρὸ τοῦ Βαλκανικοῦ πολέμου, δὲν ὑπήρχανε.

— Καὶ τί θὰ πῆ ὁ κόσμος;

— Πὼς εἴμαστε καθυστερημένοι μασκαράδες.

— Μὰ ἡ γυναῖκα ντύνεται νὰ γίνη μασκαρᾶς, δὲν γδύνεται!

— Ἐγκαινάζουμε ἐμεῖς νέα μόδα!

Σκέφτηκε λίγο καί, φράπ-φρούπ, ἔβγαλε κι' ἄφησε νὰ πέσουν τὸ φουστάνι της καὶ τὸ μισοφόρι της, ποὺ ἦσαν δαγκωμένα στὴν πόρτα.

Μούχζόταν ν' ἀρχίσω νὰ κλαίω καὶ νὰ γελάω μαζύ... Αὐτὴ τὸ κατάλαβε καὶ μοῦπε:

— Καὶ τώρα τί θὰ πῆ ὁ κόσμος;

— Δὲν θὰ πῆ τίποτα κακό. Θὰ σὲ θαυμάζη!... Κι' ὅσοι δὲν θὰ σὲ θαυμάζουν θὰ εἰποῦν πὼς εἶσαι μασκαρᾶς!...

— Καθαρὴ Δευτέρα σήμερα καὶ μασκαρᾶς! Πρώτη ἡμέρα τῆς Σαρακοστῆς!...

— Ἀκριβῶς γι' αὐτό, τῆς εἶπα δείχνοντάς της τὸ φουστάνι καὶ τὸ μισοφόρι της ποὺ κρεμόνταν στὴν πόρτα σὰν ἐκτελεσμένοι κατάδικοι. Ἀπεξεδύθημεν τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον, τὸν ἁμαρτωλόν, καὶ εἰσερχόιεθα λευκοὶ στὴ Σαρακοστή!...

— Ἀλλοίμονό μου, σήμερα ποὺ δὲν τρῶνε οὔτε λάδι, τέτοιο μασκαρηλίκι!...

— Τί τὸ θὲς τὸ λάδι... Ἐσένα, ἂν σὲ φᾶν, θὰ σὲ φᾶνε μὲ...τὰ μάτια στὸ δρόμο οἱ διαβάτες.

Μόνιππο δὲν βρήκαμε ἀμέσως. Περάσαμε τὴν ὁδὸν Σταδίου ἔτσι! Ἦταν, εὐτυχῶς, Καθαρὴ Δευτέρα, ποὺ δὲν ἔχει τὸ πρωὶ οὔτε γαλατάδες, οὔτε ἐφημεριδοπῶλες, οὔτε ἐργάτες πρωϊνούς, καὶ ὁ κόσμος εἶνε ἀπὸ τὸ ξενύχτι, μαχμουρλῆς...

— Ἐκεῖ, κοντὰ στὴν Ὁμόνοια, μᾶς ἅρπαξαν οἱ Γαβριάδες.

— Σᾶς γνωρίσαμε!... Σᾶς γνωρίσαμε!...

— Τί εἴμαστε, σὰν μᾶς γνωρίσατε;

— Ξαδιάντροποι!... Ξετσίπωτοι!...

Κόψαμε δρόμο... Κι' ἔτσι ἔγινα, τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, μασκαρᾶς, ὄχι τὶς Ἀποκρηές, ἀλλὰ τὴν... Καθαρὴ Δευτέρα.

ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ

Ο ΗΛΙΟΣ ΚΑΙ Η ΜΑΝΝΑ ΤΟΥ

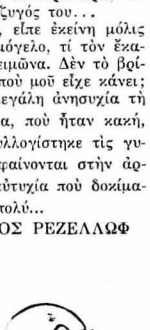

Ὅταν ὁ ἥλιος ἀνατέλη κόκκινος, στὴν Πελοπόννησο πιστεύουν ὅτι τὸ χρῶμα του αὐτὸ ὀφείλεται στὸ αἷμα τῆς μητέρας του, ποὺ τὴν ἐσκότωσε, ἐπειδὴ δὲν τοῦ εἶχε ἑτοιμάσει νωρὶς τὸ φαΐ του.

Στὴν Ἤπειρο, πάλι, πιστεύουν ὅτι ἡ μητέρα τοῦ ἥλιου δὲν τολμᾶ ποτὲ νὰ τὸν δῆ ἀπὸ κοντά, γιὰ νὰ μὴν τὴν κάψη. Μόνον ἀφοῦ τοῦ στρώση τὸ τραπέζι καὶ ἀπιθώση τὰ φαγητὰ σ' αὐτό, κάθεται παράμερα καὶ τὸν χαίρεται.